

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК. Моделі глобальної економіки

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма Економіка

Спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Затверджено на засіданні кафедри
економічної кібернетики
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Моделі глобальної економіки
Викладач (-і)	д.е.н., проф. Буртняк І.В.
Контактний телефон викладача	+38(097)9862632
Е-mail викладача	ivan.burtnyak@cnu.edu.ua
Формат Дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного Навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Глобалізація як економічне явище та феномен, як об'єктивна закономірність розвитку людства, постійно привертає увагу вчених та економістів. Причиною є те, що глобалізація, яка поглибилася у останній третині минулого століття, стала домінантою світового розвитку, адже вона є проявом сучасної постіндустріальної стадії розвитку світової економіки і суспільства у відносинах між країнами світу. Глобалізація набуває власної логіки й інерції, має все більший вплив і на розвиток національних економік різних країн і України в тому числі.</p> <p>Результатом розвитку процесу глобалізації є формування глобальної економіки. Тому навчальна дисципліна «Моделі глобальної економіки» є важливою складовою економічної науки, а також передумовою успішної діяльності будь-якої галузі, кожного господарюючого суб'єкта, важливою функцією ефективного управління й знаряддям контролю за раціональним і економічним використанням ресурсів, розвитком господарських процесів та їх результатами.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета полягає у формуванні розуміння умов і факторів становлення та механізмів функціонування глобальної економіки, засвоєнні знань щодо теоретичних положень та практичних засад розвитку глобальної економічної системи.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вивчення системної сутності економічної глобалізації; – визначення глибини впливу глобальних трансформацій на світові інтеграційні процеси; – ідентифікація принципових параметрів глобального розвитку; – визначення сучасних ринкових та інституційних методик глобального менеджменту; – аналіз особливостей формування національних і міжнародних стратегій розвитку економіки в умовах глобалізаційних процесів. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – зміст процесу глобалізації, його економічний вимір; – концепції дослідження глобалізації; – форми та механізми інституціонального устрою глобальної економіки; – систему основних суб'єктів глобалізації; – сутність глобальних проблем людства; – основи формування глобальних ринків (товарів, послуг, технологій тощо); – моделі економічної інтеграції у різних регіонах світу; – загальні принципи співробітництва в умовах глобалізації <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати форми та етапи глобалізації та економічної інтеграції; – обґрунтовувати критерії ефективності функціонування інтеграційних угруповань; 	

- досліджувати прояви впливу глобалізації на розвиток різних країн світу;
- проводити аналіз ефективності та виявляти закономірності розвитку й економічні чинники глобалізації та глобальних проблем людства;
- визначати пріоритетні напрями та форми регіональної інтеграції України в глобальному середовищі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності:

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
практичні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
I	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)	Другий	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема, план		Кількість годин		
		лекція	практичне заняття	самостійна робота
Тема 1. Часові межі феномену глобалізації. Глобалізація та її суть. Базові концепції і підходи до визначення часових меж глобалізації. Глобалізація як мета історичного прогресу. Тенденції інтеграції та дезінтеграції. Інтернаціоналізація як сучасний етап глобалізації.		1	2	7
Тема 2. Сучасна методологія глобалістики. Глобалістика як наука, етапи її розвитку. Сучасна методологія глобалістики. Трактуються категорії «глобалізація» сучасними вченими. Глобалістика, її еволюція. Особливості сучасної методології глобалістики.		1	2	7
Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики. Основні школи сучасної глобалістики: еколого-економічна, глобальної екології, економічної соціології тощо. Еволюція створення теоретичної бази глобалістики. Дихотомічна типологія соціальної організації як основа всіх теорій глобалізації. Дискурс глобалізації, представлений теоріями І. Уоллестайна, Е. Гідденса, Л. Склера, Р. Робертсона, У. Бека інші.		2	4	10
Тема 4. Становлення глобальної економіки. Картографія світу у новітньому гео економічному просторі. Гео економічний атлас та карти, що його складають. Закономірності функціонування глобальної економіки. Економічні параметри прогностичних сценаріїв глобального розвитку. Цивілізаційний аспект глобального економічного розвитку.		1	2	7
Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів. Цивілізаційні аспекти економічного розвитку. Головні цінності провідної цивілізації сучасності. Становлення постіндустріального суспільства та місце в ньому України. Економічні проблеми взаємодії цивілізацій.		1	2	7
Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації. Підгрунття й об'єктивні передумови критики економічної глобалізації. Основні напрями критики глобалізації. Соціально-політичні групи, які представляють критичні зауваження щодо процесів глобальної трансформації. Сутність базових критичних зауважень процесу глобалізації.		1	2	7

Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій. Сутність глобальних економічних парадоксів. Базові глобальні парадокси, їх характеристика. Парадокс глобальної стратифікації. Феномен домашнього заміщення.	1	2	7
Тема 8. Глобальна економіка як прогностична реальність. Особливості сучасного етапу світового розвитку. Сценарії глобального розвитку. Неоліберальна глобалізація. Апокаліпсис: глобальна цивілізаційна катастрофа. Приборкана глобалізація. Неоколоніалізм. Моральна глобалізація. Анархія. Глобалізація свідомості.	2	4	8
Разом	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку знань здобувачів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості (усні відповіді, доповіді, дискусії, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування, контрольні роботи).</p> <p>Оцінки отримані здобувачами, виставляються в електронні академічні журнали в 100 бальній шкалі.</p> <p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 80 балів; – самостійна робота – 20 балів. <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається наростаючим підсумком як сума оцінок за поточне оцінювання та самостійну роботу відповідно до їх розподілу у електронному журналі.</p> <p>Підсумкова залікова оцінка виставляється на останньому практичному занятті.</p> <p>Результати оцінювання заносяться до електронних екзаменаційних відомостей та індивідуальних планів навчання здобувачів освіти.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS за схемою:</p> <p>Зараховано – «відмінно» (90-100 балів) – (А – за шкалою ECTS)– здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>Зараховано – «добре» (70-89 балів) (за шкалою ECTS: 80-89 – В; 70-79 – С) – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності у розв'язках;</p>
---	---

	<p>Зараховано – «задовільно» 50-69 балів (за шкалою ECTS: 60-69 – D; 50-59 – E) – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>Незараховано (менше 50 балів) (за шкалою ECTS: 26-49 – FX; 1-25 – F) – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p> <p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем.</p> <p>Також за рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», URL: https://surl.li/wmmuhb; «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» URL: https://surl.li/dxovqfb)</p>
Вимоги до письмових робіт	Здобувач виконує контрольні роботи головна мета яких – перевірка ступеня засвоєння здобувачами теоретичних положень курсу. У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у здобувачів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і практичні навички з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань здобувачів.
Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи здобувача, що відводиться на вивчення дисципліни «Моделі глобальної економіки» складає 60 год.</p> <p>Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.</p> <p>Оцінювання самостійної роботи проводиться за окремим розкладом під час тижнів контролю за самостійною роботою. Оцінки, отримані здобувачами вищої освіти вносяться до журналу занять навчальної групи та враховуються при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальну оцінку 100 балів здобувач може отримати протягом семестру за всі види контролю в межах практичних занять та за самостійну роботу.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік.

7. Політика курсу

Письмові роботи: здобувач повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання, а для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Здобувачам вищої освіти, які не отримали оцінку за підсумковий семестровий контроль, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіка ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>). Списування під час виконання завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях. У здобувачів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera тощо. Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо здобувач повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: ivan.burtnyak@cnu.edu.ua).

Результати неформальної освіти визнаються згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

При використанні технологій штучного інтелекту здобувачі повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjtk>).

8. Рекомендована література та інші джерела

Базова

1. Благун І., Кічор В., Козик В. Емпіричні і статистичні методи в дослідженні ринку товарів і послуг. Львів : Растр-7, 2019. 210 с.
2. Благун І., Романюк М., Судук Н. Забезпечення сталого розвитку України та країн світу на основі коригування моделей лінійної економіки. *Бізнес Інформ*. 2022. № 1. С. 95–101.
3. Благун І.С. Моделювання та прогнозування соціально-економічних систем: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024. 292 с.
4. Благун І.С., Гринів В.М., Івасишин М.О. Стимулювання ефективного використання економічного потенціалу регіону. *Бізнес Інформ*. 2023. № 10. С. 95–101. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-95-101>
5. Благун І.С., Коляджин Ю.І. Емпіричні дослідження кластерних структур. *Наукові перспективи*. 2025. 1(55). С. 628-642. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-1\(55\)-628-642](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-1(55)-628-642)
6. Буртняк І.В. Гутник М. Гравітаційна модель аналізу міжнародної торгівлі України та ЄС. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. №10(24). С. 387-394. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10\(24\)-387-394](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10(24)-387-394)
7. Буртняк І.В., Зошак Л.М. Моделі аналізу інноваційного розвитку. *Наукові перспективи*. 2025. № 7(61). С. 463-472. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7\(61\)-463-472](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7(61)-463-472)
8. Голікова А., Довгаль О. Світова економіка : підручник. Харків : ХНУ, 2015. 268 с.
9. Тіпанов В.В. Новітні реалії розвитку глобальної економіки. *Стратегія розвитку України*. 2013. № 2. С. 196–200.
10. Yunxian C., Wenjing G. Regional Government Competition. Taylor & Francis Group, 2020. 228 p.

Додаткова література

11. Благун І., Кизимишин Н. Узагальнення світового досвіду диференціації регіонів за ознакою інноваційності. *Бізнес Інформ*. 2016. № 1. С. 31–34.
12. Вовк С. Сучасні тенденції розвитку глобальної інноваційної економіки. *Журнал європейської економіки*. 2015. Т. 14, (№ 4). С. 408–421.

13. Решетило В.П. Формування фінансово-монетарної моделі глобальної економіки та її наслідки для національних держав. *Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки*. 2019. Вип. 2 (148). С. 23–28.
14. Стасюк Ю.М. Теоретичні концепції розвитку глобальної інноваційної економіки. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Світове господарство і міжнародні економічні відносини"*. 2013. Т. 21, № 10/2. С. 137–146.
15. Obstfeld M., Krugman P., Melitz M. *International Trade: Theory and Policy*. Pearson Education, Limited, 2021. 368 p.

Викладач

Іван БУРТНЯК